

OGRÓD · BALKON · DOM – PORADY EKSPERTÓW

e-ogrody.pl

magnolia

NR 2 (46) LUTY 2016

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

PŁACIMY
ZA WASZE
OGRODY
400 zł!
CZYTAJ NA S. 26

Temat numeru:
czas na cięcie! s.32

Czym
przycinać
drzewa
i krzewy

**Największy
kwiat
świata** s.56

Bazant

— zimowy gość
w ogrodzie
s.46

**7 SPOSOBÓW
NA UPIĘKSZENIE
OGRODU** s.20

**Przyprawy,
KTÓRE LECZA** s.54

**Zimowe
doniczkowe** s.48

Nasi eksperci

• dr **MAGDALENA NARKIEWICZ**
biolog

• **WIESŁAW GAWRYS**
mgr inż.
ogrodnictwa

• **MAŁGORZATA ŁĄCZYŃSKA**
architekt
krajobrazu

• **ALICJA GAWRYS**
mgr inż.
ogrodnictwa

• **ALDONA ZAKRZEWSKA**
architekt
krajobrazu

• dr **HANNA MASTERNAK**
fitopatolog

• dr **WOJCIECH SŁOMKA**
fitopatolog

LUTY • spis treści

s. 12.

Na czasie

- 6** Kalendarz prac ogrodniczych
O czym warto pamiętać
Piękne w lutym: starzec popielnik
- 8** EkoZakątek
Katarzyna Bellingham radzi:
Już czas przygotować się
do nowego sezonu!

ogród.

Roślina miesiąca

- 10** Przedwiośnie z kaliną
Krzew, który kwitnie wcześniej
i pachnie upojnie

Klucz do ogrodu

- 12** Pochwała minimalizmu
– ogród pełen światła
i przestrzeni

Roślina na cały rok

- 16** Klon w paski
– dekoracyjny także zimą

Rarytasy

- 18** Drzewo na medal
Egzotyczna paulownia
o fioletowych kwiatach

Grunt to pomysł

- 20** Małe zmiany – duży efekt
Siedem prostych sposobów
na uatrakcyjnienie ogrodu

Czas na zmiany

- 24** Wśród kwitnących krzewów
Dwa projekty
„zielonego saloniku”

Ogrody czytelników

- 26** Wichrowe wzgórce
Ogród Moniki Doległo, efektowny
o każdej porze roku

Szkółkarze polecają

- 30** Niezwykłe pnie
Drzewa o ciekawej,
efektownej korze

Temat numeru **NOWOŚĆ!**

- 32** Wiosenne cięcie
gatunków ozdobnych:
drzew, krzewów, żywopłotów
– technika, narzędzia

Klinika roślin

- 40** Szara pleśń
– jak z nią walczyć

Eksperci radzą

- 42** Zielone pogotowie
Groźna choroba wiaźow
Naturalni wrogowie gryzoni
Antraknoza różanecznika
Proporcje donic i roślin
Przycięcie starej tui

s. 48.

Zdjęcia na okładce:
Alamy/BE&W (głównie),
Shutterstock/Halfpoint, Andrei
Medvedev, Tom Reichner,
materiały prasowe

magnolia

Nr 2 (46) luty 2016
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
tel. 22 555 68 50,
e-mail: magnolia@agora.pl
www.e-ogrody.pl

Redaktor naczelna:
Anna Landowska
e-mail: anna.landowska@agora.pl

Sekretarz redakcji:
Ewa Czackowska
e-mail: ewa.czackowska@agora.pl

Zespół: Alicja Gawrys, Małgorzata Łączyńska,
Magdalena Narkiewicz, Aldona Zakrzewska

Kierownik artystyczny: **Marta Kochan**
Fotoredaktor: **Alicja Górzyńska**
Koordynacja produkcji: **Anna Ziemak**
Specjalista przestrzeni barwnej:
Paweł Szczepaniak

Serwis e-ogrody.pl
Redaktor: **Katarzyna Jodłowska**
e-mail: katarzyna.jodłowska@agora.pl

AGORA SA

Wydawnictwo: AGORA SA, ul. Czerska 8/10,
00-732 Warszawa
tel. 22 555 40 00, 22 555 40 01

Dyrektor wydawniczy:
Katarzyna Kolanowska

Wydawca: **Piotr Hendel**

Dyrektor artystyczny:
Andrzej Przygodzki
Dział sprzedaży: tel. (22) 555 68 13
e-mail: reklamacja@agora.pl
Dyrektor sprzedaży: **Piotr Hendel**

Dział marketingu: e-mail: marketing@agora.pl
Dyrektor marketingu:
Agnieszka Adamska

Dział kolportażu: tel. 22 555 53 33
Dyrektor kolportażu: **Robert Małaszczak**

Prenumerata: tel. 801 130 000
(opłata za połączenie zgodnie z taryfą operatora)
lub 22 555 44 00, faks: 22 555 55 59
e-mail: prenumerata@agora.pl
Pytania i reklamacje prosimy kierować
pod adresem: Dział Kolportażu AGORA SA,
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa

Druk: **Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.**
ul. Pułtowska 120, 07-200 Wyszków
ISSN 2084-7270 INDEKS 282715

Copyright © Agora SA 2016

Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam. Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych i zastrzega sobie prawo do redagowania tekstów.
Wydawca magazynu „Magnolia” ostrzega P.T. Sprzedawców, że sprzedaż aktualnych i archiwalnych numerów czasopisma po cenie innej niż wydrukowana na okładce jest działaniem na szkodę wydawcy i skutkuje odpowiedzialnością sądową.
Reklamy nieoznaczone na ss.: 2, 67, 68.

s. 10•

s. 30•

s. 48•

s. 20•

Czarna zaraza klonu
Jak poluje dzbanecznik
Zalety nawozów
długo działających

Obserwatorium

46 Piękny nieznajomy
O bażancie opowiada
dr Andrzej G. Kruszewicz

dom•

Parapetówka

48 Zima w kolorach kwiatów
Rośliny doniczkowe, które
kwitną właśnie teraz

Ze smakiem

52 Cenne ziarna
Quinoa, amarantus i inne
mało znane kasze

54 Szczypta Indii
Imbir, kurkuma i kardamon
— przyprawy wzbogacające
smak i wspomagające zdrowie

Rarytas

56 Władca much
Dziwidło — niezwykła roślina,
która budzi zachwyt
i obrzydzenie

Zrób to sam

58 Lato w środku zimy
Pejzaż, który rozświetli
zimowy mrok

Wasze sukcesy

60 Pochwalcie się
ogrodem, balkonem, rośliną!
Wasz temat:
Kaktusy w rozkwicie, czyli
epifilum, grudnik, echinopsis

Co w trawie piszczy

62 Warto zobaczyć:
Festiwal storczyków
w londyńskim Kew Gardens

64 Rynkowe nowości,
ciekawostki,
kalendarium imprez

Rozrywka

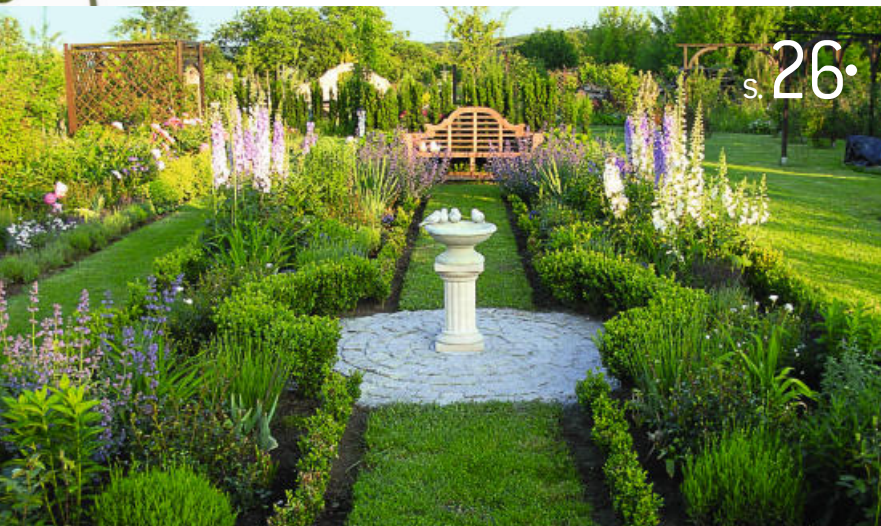
65 Krzyżówka ogrodnicza
z nagrodami

66 Zielona poczta
Listy naszych czytelników

s. 52•

**Słuchaj porad ekspertów
„Magnolii” we wtorki
o 7.40 w radiu Pogoda.**

s. 26•

s. 46•

W ogrodzie jeszcze chłód i śnieg, a niektóre kalinę już nas zachwycają, otwierając swoje piękne kwiaty. A jak przy tym pachną!

Tekst • ALDONA ZAKRZEWSKA

Zima dla większości roślin jest okresem spoczynku. Budzą się, gdy nadchodzą cieplejsze miesiące i dopiero wtedy rozwijają kwiaty oraz liście. Jednak można znaleźć wyjątki od tej reguły. Należy do nich **kalina wonna** (*Viburnum farrieri*) oraz pochodząca od niej **kalina bodnantska**, zwana też kaliną zimową (*Viburnum × bodnantense*).

UPOJNY ZAPACH

Pełnia rozkwitu obu tych krzewów przypada na marzec, ale przy sprzyjającej pogodzie (i w cieplejszych, zachodnich rejonach kraju) ich pierwsze kwiaty mogą się pojawić już w listopadzie czy grudniu, napędzając ogród miodowym aromatem. W ciepłe zimowe dni tę woń wyczuwa się z daleka. I nic dziwnego – rośliny kwitnące w najchłodniejszej porze roku ze zdwojoną siłą muszą zwracać na siebie uwagę zapylających je jeszcze nielicznych owadów.

PIĘKNE KONKURENTKI

Kalina wonna to krzew o wyprostowanych, sztywnych gałęziach, dorastający do wysokości 2 m. Kwiaty ma drobne, osadzone na różowych szypulkach, zebrane w luźne kwiatostany. Ich barwa jest inna w pąku, inna zaś po rozwinięciu (patrz ramka).

Ciekawe odmiany tej kalinę to kompaktowa 'Nanum' (o bardziej zwartym pokroju, osiagająca metr

KWIATY KALIN są skarbnicą pokarmu dla pierwszych przebudzonych po zimie pszczoł.

PRZEDWIOŚNIE z kaliną

ZACHWYCAJĄCE KWITNIENIE

KALINA WONNA 'CANDIDISSIMUM'

Kwiaty wcześnie kwitnących kalin pojawiają się na nagich pędach, jeszcze przed rozwojem liści. Są zebrane w kuliste kwiatostany – niezbyt duże, ale liczne. W pąkach są najczęściej różowe, a potem jaśnieją (np. kalina bodnantska i jej odmiany) albo też – u kalinę wonnej i jej odmian – przyjmują białą lub białoróżową barwę (tylko u odmiany 'Candidissimum' są białe i w pąku, i po rozwinięciu). Kalina bodnantska posadzona w dobrym miejscu przeważnie kwitnie obficie od swej konkurentki.

drzewo NA MEDAL

Tekst • dr MAGDALENA NARKIEWICZ

Nadano jej nazwę na cześć Anny Pawłowny Romanow, córki cara Pawła I, królowej Holandii. Znana jest też jako drzewo cesarskie lub księżniczki. Skąd te honory?

Drzewo to pochodzi z Chin i Korei (rejonów o łagodnym klimacie). Według feng-shui obdarzone jest wyjątkowo dobrą energią. Zdobiło więc cesarskie ogrody, a w Japonii jego wizerunki umieszczano na najważniejszych odnaczeniach państwowych.

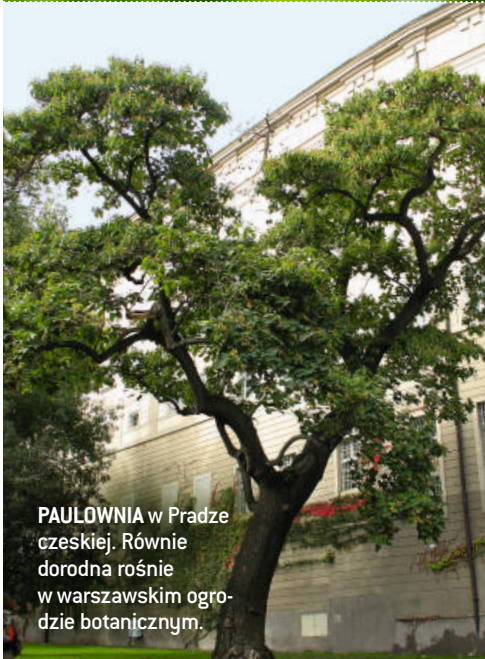
† **W CHINACH** malownicze śródpolne pasy z paulowni chronią miliony hektarów uprawnej ziemi przed erozją.

Sadzono je też często po narodzinach córek, by zapewnić im pomyślność.

Obecnie paulownia omszona (*Paulownia tomentosa*, *P. imperialis*) stała się prawdziwą kosmopolitką. **Rośnie nawet na jałowej glebie**, a ścięta lub spalona w pożarze **błyskawicznie odradza się od korzeni**.

KWIATY PAULOWNI OMSZONEJ mają długość 5 cm, a ich łodygi i pędy są gęsto owłosione.

PAULOWNIA w Pradze czeskiej. Równie dorodna rośnie w warszawskim ogrodzie botanicznym.

ODMIANA 'OXYTREE' na żyznej glebie tworzy liście o długości do 70 cm. Po 2-3 latach jest wysokim drzewem.

WIOSENNE cięcie

ROŚLINY OZDOBNE

Tekst • ALICJA GAWRYS

Niemal w każdym ogrodzie trzeba przyciąć choć kilka gałęzi. Zabiegi te tradycyjnie wykonuje się na przedwiośniu.

Skracaniu i strzyżeniu poddajemy o tej porze roku większość drzew i krzewów ozdobnych. Większość specjalistów uważa, że rośliny lepiej niż latem znoszą wtedy skaleczenia, ponadto gdy nie ma liści, łatwiej ocenić, które gałęzie wymagają korekty lub usunięcia.

Ogrodnicy wyróżniają kilka typów cięcia, w zależności od zadania, jakie zabieg ten ma spełnić.

Cięcie formujące przeprowadzamy u młodych okazów, aby nadać im odpowiedni kształt i zagęścić korony. **Cięcie korygujące** jest konieczne, gdy usuwamy zbyt długie gałęzie wychodzące np. na ścieżkę, **cięcie sanitarne** zaś ma na celu wyeliminowanie części porażonych przez choroby. **Cięciu odmładzającemu** poddajemy natomiast stare okazy, które straciły odpowiedni pokrój lub przestały wydawać kwiaty i owoce.

→ **SKRÓCENIE** głównego pędu młodego drzewka spowoduje rozrośnięcie się gałęzi bocznych, które także przycinamy.

FORMOWANIE

Drzewa z wyraźnym, zachowanym całe życie przewodnikiem utrzymują strzelisty bądź stożkowy kształt i nie musimy ich specjalnie przycinać. U drzew iglastych dolne gałęzie stopniowo same odpadają, odsłaniając pień. Aby u młodego drzewka (np. siewki klonu) uzyskać wysoki pień, przez kilka początkowych lat czystymy główny pęd z dolnych odrostów, aż do czasu, gdy dorosnie do wysokości ok. 2 m. Chcąc ukształtować zaokrągloną i gęstą koronę, przez pierwsze 2-3 lata trzeba regularnie skracać boczne pędy, a cienkie, słabe i krzyżujące się wycinać.

← **FORMOWANIE** korony drzewa bez przewodnika polega na regularnym skracaniu gałęzi i wycinaniu tych najcieńszych.

piękny

Nasz ekspert

dr Andrzej G. Kruszewicz
dyrektor warszawskiego zoo,
lekarz weterynarii

Wspomóżmy
bażanty
- sygnijmy im
zimę trochę
pokarmu.

NIEZNAJOMY

Bażant przybył do nas przed laty, ale zadomowił się na tyle dobrze, że dziś spotykany jest powszechnie na polach i łąkach. A czasem zagląda też do naszych ogrodów.

Karol Linneusz musiał znać starogrecką legendę o Argonautach. Zgodnie z tą baśnią Jason ze słynącego z bogactw królestwa Kolchidy, by zdobyć „złote runo”. Podróżnicy widzieli tam przepiękne, lśniąco złotem ptaki, które zabrali ze sobą do Grecji.

W starożytnej Grecji bażanty były **znane i hodowane przede wszystkim ze względu na walory smakowe** – przyrządzano z nich wykwintne dania dla możnowładców. Doceniano je również w Cesarstwie Rzymskim, gdzie ptaki umieszczano w specjalnych „coquinariach”.

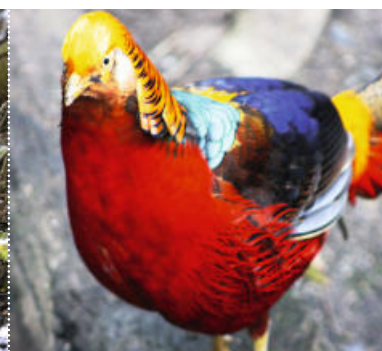
Bażanty były symbolem dobrobytu i dowodem wysokiego statusu – stąd też ich wizerunki pojawiały się często na mozaikach ściennych i posadzkach w bogatych domach. Wraz z powstawaniem w Europie kolejnych rzymskich osad transportowano do nich wino, sadzonki winorośli i właśnie bażanty.

† **SAMIEC BAŻANTA** (zdjęcie po prawej) jest dużo bardziej okazały niż niepozorna samica.

Po upadku cesarstwa legiony rzymskie i patrycjusze zniknęli, ale bażanty pozostały, tyle że teraz trzymano je w tzw. fasaneriach, a często wypuszczano do parków ludzi majątnych i lubiących egzotykę. Powstające przy tej okazji dziczące populacje ptaków obejmowano ochroną.

W HODOWLI spotyka się bażanty o bajecznym ubarwieniu, jak bażant złoty (z prawej; z lewej odmiana żółta).

Gdy kwitnie, zadziwia wyglądem i... odstręcza wonią. Ale najpierw zwraca uwagę liściem, który rośnie jak palma. Ten cudak to dziwidło.

Tekst • dr MAGDALENA NARKIEWICZ

WŁADCA much

Lacińska nazwa dziwidła – *Amorphophallus* (od *amorphos* – podobny i *phallus* – penis) doskonale oddaje wygląd kolby kwiatostanu tej rośliny. Jednak to nie jego kształt jest zadziwiający, lecz wielkość. U pochodzącego z Sumatry dziwidła olbrzymiego (*A. titanum*) może przewyższać człowieka o metr! **Wraz z pochwą wygląda jak monstrualnych rozmiarów kwiat.** No i jeszcze pozostaje kwestia zapachu. Przypomina woń gnijącego mięsa – obrzydliwość! Ale nie dla much. Zlatują się do niego chmarami, składają w nim jaja i przy okazji go zapylają.

↑ **ROZWÓJ KWIATOSTANU DZIWIDŁA** olbrzymiego jest fantastycznym spektaklem, na który w palmiarniach czeka się latami. „Kwiat” przyciąga nie tylko muchy, ale i zwiedzających.

ROŚNIE JAK PALMA

Roślina rozwija się z bulwy. Najpierw wyrasta z niej mały liść przypominający parasol. Po roku zamiera, oddając substancję zapasową bulwie, po czym ukazuje się nowy, znacznie większy. Trwa to kilka lat. **Gdy bulwa waży około 5 kg, niespodziewanie zamiast młodego liścia z ziemi wylania się kwiatostan.** Wydłuża się szybko i z jego rozchylającej się pochwy wybija potężna kolba. Po kilku dniach górna część kolby opada, a pochwa zaciska się, by chronić rozwijające się owoce. Wygląda to fascynująco!

KWIATOSTAN DZIWIDŁA RIVIERA szybko dorasta do metra wysokości. Wspaniale prezentuje się 10 dni, a tylko przez 2-3 dni wydziela silny zapach.

WIELKOŚĆ LIŚCIA zależy od rozmiaru jego bulwy, (na zdjęciu jeden trzyletni i dwa roczne okazy dziwidła Riviera).